

nära (1 Pet 4:7) medan han i det andra uppvisar en helt annan attityd och manar till tålmod gällande återkomsten: **En sak får ni inte glömma... för Herren är en dag som tusen år.** (2 Pet 3:8) Båda breven är skrivna omkring år 63, och det är därför sannolikt att Petrus fick sin reviderade insikt mellan det att han skrev dem.

Inte bara apostlarna lärde ut kiliasmen i de första kristna församlingarna utan även de *tidigaste* kyrkofäderna. Några av dem var lärjungar till apostlarna och andra kom någon generation senare, och därför hade de haft kontakt med apostlarna i första eller andra led. De hade personlig erfarenhet av vad apostlarna lärde. Det är därför inte förvånande att de också delade tron på kiliasmen. Här följer några citat som visar detta:

- **Barnabas** (Paulus medarbetare): "Herren kommer att slutföra allting på sextusen år eftersom en dag för honom är som tusen år... Därför, mina barn, på sex dagar, det vill säga sex tusen år, kommer allting att fullbordas. Och han vilade den sjunde dagen." (Epistel of Barnabas, kap. 15)
- **Papias** (Johannes lärjunge) och **Clemens av Rom** (kände Paulus): "Papias av Hierapolis, den berömda, en lärjunge till aposteln som lutade sig mot Kristi bröst [d.v.s. Johannes] och Clemens... de forntida och första utläggarna [av Skriften] var överens med varandra och förstod att arbetet under de sex dagarna refererade till Kristus och hela kyrkan." (Fragments of Papias, kap. 9)
- **Irenaeus** (130-202): "För på så många dagar som jorden gjordes, på lika många tusen år ska den slutföras... Och Gud fullbordade sitt arbete på sjätte dagen; och Gud vilade på sjunde dagen från sitt arbete. Det här är en redogörelse av hur saker skapades, och det är också en profetia av saker som ska komma. För Herrens dag är som tusen år, och på sex dagar blev skapade saker färdigställda. Det är därför uppenbart att de kommer att avslutas på det sextusende året." (Irenaeus, Against Heresies, bok 5, kap. 28, stycke 3)
- Och ytterligare några korta citat utan källhänvisningar:
Hippolytus (170-235): "Sextusen år måste fullbordas för att sabbaten ska kunna komma... För sabbaten är en förebild för det framtida riket."
Commodianus (runt 240): "Vi blir odödliga när de sex tusen åren passerat."
Lactantius (260-330): "Eftersom Guds arbete fullbordades under sex dagar så måste världen fortsätta i sitt nuvarande tillstånd under sex tidsperioder, det vill säga sex tusen år."

Så det är uppenbart att kiliasmen var vida spridd bland de första generationerna av kristna. Men så är inte fallet idag. Vad har hänt?

Kiliasmen idag

De första 2000 åren av bibelkronologin baserar sig på en genealogi (släktlinje) som finns i Första Moseboken och som anger vid vilken ålder de olika patriarkerna fick sina söner. Genom att addera dessa åldrar kan man räkna ut hur långt historien hunnit förlöpa sedan Adam. Det finns dock två olika "versioner" av dessa åldrar hämtade från två olika varianter av Gamla testamentet. Den ena är den hebreiska Bibeln som kallas *masoretiska texten* och den andra är den grekiska översättningen av samma text som kallas *Septuaginta*. Den senare lägger ett antal år (oftast 100) till många av patriarkernas åldrar när de fick sina söner. Resultatet är att den bibliska historien hunnit nästan 1500 år längre i Septuaginta än i den hebreiska Bibeln.

Orsaken till detta kan vi bara spekulera i, och här är en möjlighet: Översättningen till grekiska gjordes av hebreiska skriftlärda på 200-talet före Kristus som ett beställningsjobb från biblioteket i egyptiska Alexandria. Från den hebreiska ursprungstexten går det att räkna ut tiden för Jesu första ankomst genom att använda en profetia i Daniels bok rörande sjuttio så kallade årsveckor. (Profetian kommer att beskrivas i detalj senare.) Kanske de judiska översättarna ville beröva hedningarna i Alexandria möjligheten att kunna räkna ut när den judiske frälsaren skulle komma och därför helt sonika lade till ett antal hundra år i genealogierna?

Oavsett orsaken hamnar man fel i sina tidsberäkningar om man använder Septuaginta. Och de tidiga kristna, inklusive apostlarna, använde ofta just Septuaginta vilket vi förstår av att de flesta nytestamentliga citat ur Gamla testamentet är från denna grekiska översättning. Därför kom man fel om man försökte räkna ut tiden för Jesu återkomst. När sedan ingenting hände när Jesus "borde" ha återkommit, var det lätt att överge den kiliasmen tanken. Det fanns också kristna som använde den hebreiska Bibeln, men för dessa låg återkomsten alltför långt i framtiden för att vara av intresse. Kiliasmen glömdes helt enkelt bort!